SVERIGES KRISTNA RÅD

Till: Justitiedepartementet
Diarienr Ju2026/01599
ju.L4@regeringskansliet.se
ju.remissvar@regeringskansliet.se

Alvik den 9 november 2026

Remissyttrande över SOU 2026:42 *Ett nytt regelverk för granskning av utländsk finansiering av trossamfund och andra verksamheter*

Sveriges kristna råd har beretts möjlighet att yttra sig över betänkandet ”Ett nytt regelverk för granskning av utländsk finansiering av trossamfund och andra verksamheter” (SOU 2026:42). Sveriges kristna råd vill utifrån kyrkornas kallelse att vittna om evangeliet, fira gudstjänst och tjäna medmänniskan och skapelsen värna goda förutsättningar för deras verksamhet. Kyrkornas gemenskap över nationsgränser tar sig uttryck i ömsesidigt stöd och delat ansvar, vilket också medför att ekonomiska resurser behöver kunna delas.

Sveriges kristna råd delar utredningens bedömning att samhället behöver kunna motverka finansiering som används för våldsbejakande extremism, allvarlig antidemokratisk verksamhet eller otillbörlig påverkan från främmande makt. Utländsk finansiering är dock inte i sig ett problem. Internationella kontakter, stöd och samarbete är en legitim del av civilsamhället och en integrerad del av den världsvida kyrkans arbete för en hållbar värld där mission, diakoni och samhällsansvar står i centrum.

Sammanfattning av yttrandet

- Sveriges kristna råd avstyrker förslaget till ett nytt regelverk för granskning av utländsk finansiering av trossamfund och andra verksamheter och anser att det behöver omarbetas.

- Sveriges kristna råd stöder syftet att motverka skadlig finansiering, men efterlyser riskbaserade och proportionerliga åtgärder, tydliga avgränsningar och skydd mot omotiverad särbehandling av religiösa organisationer.

- Sveriges kristna råd anser att konsekvensanalysen har allvarliga brister. Det behöver klarläggas vilka risker befintlig och kommande penningtvättslagstiftning kan hantera och vilken ytterligare reglering som behövs.

Om förslaget ändå genomförs anser Sveriges kristna råd att:

- Religions- och föreningsfriheten måste värnas. Tro eller teologi får inte i sig motivera ingripanden, och legitimt internationellt kyrkosamarbete ska skyddas mot omotiverade begränsningar.

- Demokrativillkoren behöver utvärderas innan de överförs till reglering av privat finansiering.

- Anmälningsskyldigheten måste vara förutsebar, proportionerlig och hanterbar även för mindre organisationer. Dubbelrapportering ska undvikas.

- Känsliga personuppgifter måste skyddas genom begränsad insamling, förstärkta garantier och sekretess.

- Ingripande beslut måste kunna domstolsprövas och behovet av kostnadsskydd utredas. Förbud ska begränsas i omfattning och tid, administrativa misstag kunna rättas och sanktioner anpassas till överträdelsernas allvar.

- Konsekvenserna för barn och unga som aktiva och företrädare i trosbaserade organisationer behöver analyseras närmare.

Religionsfrihet, likabehandling och demokratiskt utrymme

Lagförslaget riskerar att öka misstänkliggörandet av både religiös verksamhet och generellt trosbaserade organisationers verksamhet. Religionsfriheten omfattar inte bara rätten att ha en tro, utan också möjligheten för trossamfund att organisera sig, fira gudstjänst, bedriva själavård, undervisning och diakoni samt att ha internationella relationer. Sveriges kristna råd anser att förslagen riskerar att påverka religionsfriheten i Sverige. Om utredningens förslag införs anser Sveriges kristna råd att lagen uttryckligen bör kräva att varje ingripande är förenligt med religions- och föreningsfriheten och uppfyller kraven på nödvändighet och proportionalitet.

Det måste också göras en tydlig skillnad mellan religiös tro, teologi och religiöst grundade etiska uppfattningar å ena sidan och konkreta handlingar som innebär våld, hot, tvång eller ett allvarligt undergrävande av demokratiska institutioner å den andra. Att en religiös uppfattning är kontroversiell eller avviker från majoritetens uppfattning får inte i sig motivera ingripanden. Beslut bör grundas på konkreta, verifierbara och kvalificerade omständigheter hänförliga till faktiskt agerande eller verksamhet.

Förslaget omfattar religiösa organisationer men inte jämförbara sekulära organisationer med politiska, ideologiska eller sociala ändamål. Det kan innebära att samma sociala verksamhet behandlas olika beroende på om organisationen har en direkt eller indirekt religiös anknytning. Sveriges kristna råd vill understryka risken för rättsosäkerhet vad gäller de föreslagna definitionerna av termerna ”ha religiös verksamhet som mål” samt ”främja religiös verksamhet”. Om inte relevanta förenings- eller stiftelsestadgar är tillräckliga för ett avgörande, och beslutsfattande myndighet själv kan komma att ha stora problem med att avgöra om en stiftelse eller organisation träffas av lagstiftningen, blir det i praktiken omöjligt även för trosbaserade civilsamhällesorganisationer och stiftelser att förutse i vilken mån de kommer att träffas av lagstiftningen. Sveriges kristna råd efterlyser därför en tydligare motivering till avgränsningen och en analys av risken för särbehandling och missgynnande konsekvenser. Trossamfund och civilsamhällesorganisationer har en viktig demokratisk roll genom opinionsbildning och kritik av offentlig makt. Otydliga regler kan till exempel leda till att organisationer avstår från legitim samhällskritik av rädsla för ekonomiska ingripanden eller avstår från utländsk finansiering.

Postadress
Sveriges kristna råd
Box 140 38
167 14 Bromma

Besöksadress
Gustavslundsvägen 18
Alviks Torg, Bromma
Stockholm

Telefon: 08-453 68 00
E-post: info@skr.org
Webb: www.skr.org
Twitter/X: @SvKristnaRad

Bankgiro: 58 34-8756
Org.nr: 817603-0735

Demokrativillkor, säkerhetsbegrepp och finansieringsförbud

Demokrativillkoren har tagits fram för att säkerställa att offentliga bidrag går till organisationer som respekterar demokratin och de grundläggande mänskliga rättigheterna. Demokrativillkoren i sin nuvarande form begränsar inte privata aktörers möjlighet att finansiera i övrigt laglig verksamhet. Om utredningens förslag införs anser Sveriges kristna råd att demokrativillkoren behöver utvärderas innan dessa förs över på annan lagstiftning utifrån de osäkerheter som finns kring dem från civilsamhälle och implementerande myndigheter.

Tillämpningen av begreppen ”rikets säkerhet” och ”allmän ordning” måste vara tydlig och rättssäker. Särskilt definitionen av rikets säkerhet riskerar att bli alltför vid. Ingripanden måste bygga på ett verkligt och tillräckligt allvarligt hot mot ett grundläggande samhällsintresse, och myndigheten måste visa sambandet mellan risken och den åtgärd som beslutas. Det är problematiskt om ett förbud kan grundas på mottagarens eller en företrädares agerande utan en tydlig koppling mellan agerandet, den aktuella finansieringen och det påstådda hotet. En enskild företrädares agerande, även en internationell företrädares, bör inte automatiskt leda till att hela organisationens utländska finansiering förbjuds. För internationellt organiserade trossamfund kan ansvarsförhållandena vara komplexa, och svenska organisationer har inte alltid kontroll över uttalanden eller handlingar i alla delar av nätverket. De föreslagna förbuden i 13 och 14 §§ är därför alltför långtgående om de saknar en tydlig koppling till konkret risk, tillräckliga begränsningar i omfattning och varaktighet samt möjlighet till regelbunden omprövning.

I detta sammanhang vill Sveriges kristna råd också lyfta fram behovet av en mer djupgående barnrättslig analys. Många trosbaserade organisationer, på både nationell och lokal nivå, drivs av barn och unga. Även om äldre vuxna finns med som ledsagare och mentorer, är det inte ovanligt att styrelsemedlemmar och företrädare är barn, tonåringar eller unga vuxna. Utredningens barnrättsliga analys misslyckas med att se dessa som deltagande aktörer och företrädare inom det trosbaserade civilsamhället, vilka därmed också kan träffas av den föreslagna lagstiftningen.

Skydd för legitimt internationellt samarbete

Internationella kyrkliga relationer kan bland annat omfatta systerkyrkor, utbildningsutbyte, mission, humanitära insatser och diakonalt arbete. Om utredningens förslag införs anser Sveriges kristna råd att det behövs en särskild skyddsregel för legitim finansiering inom internationella kyrkliga samarbeten. Regeln bör motverka omotiverade hinder och samtidigt medge nödvändiga och proportionerliga kontroller utifrån konkreta risker. Det är den faktiska risken med finansieringen snarare än dess utländska ursprung som bör vara avgörande.

Anmälningsskyldighet, personuppgifter och sekretess

Kravet på att finansiering över 150 000 kronor ska föranmälas minst en månad innan pengarna tas emot kan innebära en omfattande administrativ börda för organisationer och försvåra insatser som behöver genomföras snabbt. Mindre trossamfund och ideellt drivna organisationer bör också omfattas av ett enklare anmälningsförfarande. Flera mindre betalningar bör endast räknas samman om det finns konkreta omständigheter som tyder på att betalningarna har delats upp för att undvika anmälningskravet. Slutligen behövs tydliga tidsramar för myndigheternas handläggning och övergångsregler som ger organisationerna tillräckligt med tid att anpassa sig till de nya kraven. Skyldigheterna bör inte börja gälla innan

Postadress
Sveriges kristna råd
Box 140 38
167 14 Bromma

Besöksadress
Gustavslundsvägen 18
Alviks Torg, Bromma
Stockholm

Telefon: 08-453 68 00
E-post: info@skr.org
Webb: www.skr.org
Twitter/X: @SvKristnaRad

Bankgiro: 58 34-8756
Org.nr: 817603-0735

lagen har trätt i kraft. Om utredningens förslag införs anser Sveriges kristna råd att beloppsgränsen bör höjas eller anpassas efter organisationernas storlek och förutsättningar.

Krav på uppgifter om utländska finansiärers styrelseledamöter, exempelvis födelsedatum och kontaktuppgifter, kan vara svårt att uppfylla och innebära integritets- och säkerhetsrisker för enskilda. Personer kan ha särskild hotbild eller omfattas av personskydd, och regler i andra länder kan begränsa utlämnandet. Vilka personuppgifter som ska lämnas bör därför regleras tydligt i lag och begränsas till vad som är nödvändigt.

Uppgifter om religiös övertygelse och tillhörighet kräver särskilda garantier. Det bör finnas dokumenterad nödvändighet, uppgiftsminimering, begränsad åtkomst och tydliga gallringsregler. Sådana uppgifter bör inte samlas in för att kartlägga religiösa miljöer. Sekretesskyddet för uppgifter om utländska styrelseledamöter bör stärkas; för känsliga personuppgifter bör sekretess vara huvudregel, eftersom otillräckligt skydd annars kan hindra legitima donationer.

Domstolsprövning, sanktioner och kostnader

Regleringen kan medföra betydande kostnader för juridiskt biträde och domstolsprocesser. Om mindre organisationer av ekonomiska skäl avstår från att överklaga riskerar rätten till en effektiv prövning att sakna praktisk betydelse. Därför bör möjligheten till ersättning för skäliga kostnader för ombud, juridiskt biträde och utredning övervägas.

Beslut som påtagligt påverkar ett trossamfunds finansiering, verksamhet eller internationella relationer måste kunna överklagas och prövas av oberoende domstol. Besluten ska ange de konkreta omständigheter som bär upp bedömningen, och även villkorade beslut och interimistiska åtgärder måste omfattas av tydliga rättssäkerhetskrav.
Sanktionssystemet bör skilja mellan medvetet kringgående och administrativa misstag. Administrativa fel bör som huvudregel först kunna rättas efter föreläggande. Vid sanktionsavgifter bör hänsyn tas till organisationens storlek och ekonomi, överträdelsens art, graden av oaktsamhet och om felet rättats självmant. Straffansvar bör i första hand reserveras för uppsåtliga eller allvarliga överträdelser.

Koppling till EU:s penningtvättsregelverk

Sveriges kristna råd anser att förslaget om granskning av utländsk finansiering behöver bedömas i förhållande till befintlig och kommande penningtvättslagstiftning. Arbetet mot penningtvätt och terrorismfinansiering är angeläget, men åtgärderna måste vara proportionerliga och utformas med respekt för religionsfriheten, föreningsfriheten och den personliga integriteten.

Det bör analyseras i vilken utsträckning befintlig och kommande penningtvättslagstiftning kan hantera de risker som förslaget avser och vilka eventuella behov av kompletterande reglering som återstår. Kontroller bör utgå från konkreta risker i det enskilda fallet och inte enbart från förekomsten av utländsk finansiering eller internationella kontakter. Sådana kontakter är en naturlig och legitim del av många trossamfunds och civilsamhällesorganisationers verksamhet. Regelverken behöver också samordnas för att undvika överlappande administrativa skyldigheter. Kraven måste vara förutsebara och anpassade till organisationernas storlek och förutsättningar, utan att legitimt internationellt samarbete inom exempelvis mission, diakoni och humanitära insatser hindras omotiverat.

Postadress
Sveriges kristna råd
Box 140 38
167 14 Bromma

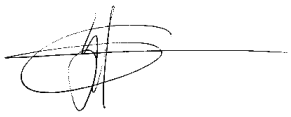
Besöksadress
Gustavslundsvägen 18
Alviks Torg, Bromma
Stockholm

Telefon: 08-453 68 00
E-post: info@skr.org
Webb: www.skr.org
Twitter/X: @SvKristnaRad

Bankgiro: 58 34-8756
Org.nr: 817603-0735

Sveriges kristna råd anser att utredningens konsekvensanalys har allvarliga brister, inte minst när det gäller möjligheterna att hantera de aktuella riskerna genom redan befintlig och kommande lagstiftning. Analysen behöver även belysa om förslaget riskerar att leda till en särbehandling av religiösa organisationer i förhållande till andra liknande verksamheter inom civilsamhället. En sådan analys bör göras innan den föreslagna regleringen genomförs.

För Sveriges kristna råd

Sofia Camnerin, generalsekreterare
Handläggare: **Jan Eckerdal**, direktor för teologi

Sveriges kristna råd är en kristen paraplyorganisation som samlar 28 medlemskyrkor och 4 observatörer. I dessa kyrkor finns ett brett spektrum av idéburen verksamhet, vilket innefattar omfattande samhällsinsatser inom bland annat socialt arbete, utbildning, kultur, integration och internationellt engagemang. Verksamheterna bedrivs av eller inom ramen för trossamfund, men riktar sig generellt till hela samhället och utgör en viktig del av det civila samhällets gemensamma infrastruktur.

Postadress
Sveriges kristna råd
Box 140 38
167 14 Bromma

Besöksadress
Gustavslundsvägen 18
Alviks Torg, Bromma
Stockholm

Telefon: 08-453 68 00
E-post: info@skr.org
Webb: www.skr.org
Twitter/X: @SvKristnaRad

Bankgiro: 58 34-8756
Org.nr: 817603-0735